ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 158. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го СЕРПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, AUGUST 28, 1976 No. 158. VOL. LXXXIII

УКРАЇНСЬКІ АКЦІЇ В МОНТРЕАЛІ МАЛИ СВІТОВИЙ ВІДГОМІН

Монтреаль (Українська Олімпійська Пресова Служба). В останніх тридцяти роках чужа світова преса не писала стільки про українську проблему, як це було в часі і після XXI-ої Олімпіяди в Монтреалі. Майже всі великі і менші газети, зокрема в Канаді, а також в ЗСА й інших країнах світу, мали більші й менші статті, або принайменше згадки про українську присутність на Олімпійських стадіонах та про домагання Українського Олімпійського Комітету окремої участи України в Олімпійських Іграх.

Тайною успіху і української присутности на Олімпіяді була об'єднана дія різних груп в рамцях Українського Олімпійського Комітету, який очолював мгр Я. Пришляк. Два українські журналісти, які мали повну пресову акредитацію і які працювали в рамцях УОК, мали доступ до пресових стадіонів, олімпійських приміщень, журналістів і спортсменів. Ними були — Олег Яхно (Аргентина), представник „Смолоскип-у", і Андрій Бандера (Торонто), представник УЦІС Частинну пресову акредитацію мав А. Семотюк (ІС СКВУ). Всі вони були дуже допоміжними у всіх акціях, які відбувалися на Олімпіяді.

ІС СКВУ, „Смолоскип", УЦІС та зорганізована „Смолоскипом" студентська група при допомозі і активній співучасті членів Комітету Оборони В. Мороза в Монтреалі виконували майже всю технічну роботу: писання повідомлень, листів до чужої преси, постійне телефонування до чужої преси і пресових аґенств, розповсюджування українських олімпійських матеріялів на стадіонах і у пресових центрах.

Ця конкретна праця, плянована наперед і точно виконувана учасниками групи, довела до появи статтей в пресі й інформацій в радіових і телевізійних передачах.

У висліді розмов з пресою А. Семотюка (ІС СКВУ) появилася обширна стаття Дж. Фішера в „Торонто Сан" (23 липня 1976 року), а подана ним інформація про втечу українського спортсмена з румунської олімпійської команди І. Харлампія дала в результаті згадки в пресі, радіо, телевізії в багатьох країнах світу, включно з „Ню Йорк Таймс-ом".

У висліді розмови Володимира Гайдука (Комітет Оборони В. Мороза — Монтреаль) з кореспондентом „Монтреал Стар", появилася у тій газеті велика стаття „Українці протестують" (24 липня 1976).

Богдан Киричинський (Комітет Оборони В. Мороза — Монтреаль) дав вичерпні інформації Біл Фокс-осі, який написав статтю під великим заголовком „Українці огірчують МОК своїми написами на сорочинках" („Ді газет", 28 липня 1976).

В газеті „Монтреал Стар" (28 липня 1976) появилася довга стаття Дж. Стюарта: „Совєти бачать червоне на синьому і жовтому", на підставі інтерв'ю з Ярком Белендюком („Смолоскип") який згодом дав ще додаткове двадцятихвилинне інтерв'ю для канадської телевізії.

Обізнаність зі спортивною і олімпійською проблематикою допомогла Андрієві Фединському („Смолоскип") бути кілька хвилин на телевізії по цілій Канаді увечорі 29 липня 1976 р., а пізніше після другої пресової конференції УОК, його можна було почути на довгому інтерв'ю на канадській радіостанції СДжАД.

„Ню Йорк Таймс" (3 серпня 1976), пишучи про дефекції спортсменів з комуністичного бльоку держав, подав в кількох абзацах інформацію про Український Олімпійський Комітет на

(Продовження на стор. 3-ій)

Дорадники Форда і Картера полагоджують розбіжності в справі дебат

Вашінґтон. — Дорадники обох президентських кандидатів, президента Джералда Форда і його демократичного суперника Джіммі Картера, в четвер, 26-го серпня, відбули 3-годинну нараду в справі полагодження розбіжностей щодо запланованих телевізійних дебат обох кандидатів. Головною темою нарад було питання, коли має відбутися перша із запланованих чотирьох дебат та яка тема має бути порушена під час цієї першої дебати. Президент Форд кілька днів тому запропонував, щоб дебати розпочалися зразу після Свята Праці 6-го вересня та, щоб кандидати обговорювали питання оборонної політики. Джіммі Картер воліє, щоб дебати розпочалися пізніше і щоб теми не обмежувати до одного питання. Речники обох кандидатів висловили переконання, що незабаром обидві сторони дійдуть до компромісу. Однак, хоча заіснувала можливість погодження між кандидатами, то ще точно не відомо, чи ці телевізійні дебати відбудуться, бо Федеральна Виборча Комісія ще не вирішила питання, чи такі дебати дозволені новим виборчим законом. Як відомо, Ліґа Жінок-Виборців заявила, що готова спонзорувати такі дебати між президентськими і також віцепрезидентськими кандидатами та збирати фонди на покриття зв'язаних з ними видатків, але новий виборчий закон встановляє, що президентські виборчі кампанії можуть бути фінансовані тільки федеральними фондами, тобто, виключає приватні пожертви.

Картер і Дол передбачають ембарґо на експорт зерна

Плейнс/ДеМойн. — Хоча день раніше демократичний президентський кандидат Джіммі Картер заявив, що за його президентури не буде встановлене жадне ембарґо на експорт американського зерна, то у четвер, 26-го серпня, дещо змодифікував свою заяву, сказавши, що таки міг би встановити таке ембарґо, але тільки „в крайніх випадках", наприклад, якщо б в ЗСА заіснував серйозний брак зерна чи інших сільськогосподарських продуктів. Він також сказав, що додержуватиметься плятформи Демократичної партії, яка містить постанову, що президент ЗСА та Конґрес мають право припинити продаж сільськогосподарських продуктів за кордон, якщо такий продаж є „безвідповідальний і може спричинити інфляційний зріст в цінах харчових продуктів у ЗСА".

У четвер, 26-го серпня, республіканський віцепрезидентський кандидат, сенатор Роберт Дол, промовляючи в ДеМойні, Айова, тобто, в місті, де день раніше промовляв Картер, сказав, що демократичний кандидат на президента не має виробленого погляду відносно сільськогосподарських проблем країни, бо раз каже, що категорично не буде встановляти ембарґо на експорт зерна, а опісля змінює свою думку. Сенатор Дол сказав, що він сам стоїть на становищі, що в крайніх випадках мусять бути встановлені ембарґо, наприклад, під час „національної кризи чи великого браку сільськогосподарських продуктів в Америці". Сенатор Дол був дещо заскочений, коли кореспонденти вказали, що його становище противиться плятформі Республіканської партії, яка нічого не згадує про можливість встановлення такого ембарґо, а також противиться недавній заяві президента Джералда Форда, який під час Крайової конвенції в Канзас Сіті сказав, що його уряд ніколи не використовуватиме продуктів американських фармерів як засобу для здобуття переваги в міжнародних відносинах. Сен. Дол на це відповів, що він не завжди в усьому погоджується з поглядами президента Форда.

Організується Лемківський Відділ при УНІГУ

Ню Йорк, (Мирон Мицьо). — Дня 10 липня 1976 відбулися тут наради між представниками Українського Наукового Інституту в Гарварді (УНІГУ) і головою Світової Федерації Лемків (СФЛ), котрі увінчалися підписанням преліімінарної угоди, яку подаємо без скорочень. Преліімінарна угода — між директором Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ) і головою Світової Федерації Лемків (СФЛ) 10 липня 1976 р. в Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету відбулася зустріч названих сторін, в якій прийнято такі рішення: Обидві сторони визнали потребу створення лемківського відділу при УНІГУ для всебічного наукового досліду лемківської проблематики. Даний відділ буде займатися пляновим збиранням лемкознавчої документації і літератури, буде вдержувати щонайменше одного наукового співробітника на півставці або двох, для наукової праці і публікації і буде дбати про постійне виховування наукового доросту.

СФЛ перебирає на себе зобов'язання забезпечити матеріяльний бік цього лемківського відділу УНІГУ. Відділ почне працювати з хвилиною, коли СФЛ зможе фінансово забезпечити його діяльність.

Преліімінарна угода стане дійсною після її затвердження компетентними до цього властями обох договірних сторін.

Угоду підписали голова СФЛ д-р Іван Гвозда і директор УНІГУ проф. Омелян Пріцак.

Щодо останньої точки, з УНІГУ повідомлено, що її вже затвердили відповідні власті Гарвардського Університету. Зі сторони СФЛ вона буде вирішена на засіданні, котре відбудеться 5 вересня 1976 р. на Союзівці. На цьому засіданні плянується рівнож створення Фундації Лемківського Відділу при УНІГУ.

АМБАСАДОР СТАССЕЛ ПЕРЕНЕСЕНИЙ З МОСКВИ ДО БОННУ

Вашінґтон. — Державний департамент інформує, що дотеперішнього амбасадора ЗСА до Совєтського Союзу, Волтера Стассела, призначено новим американським амбасадором до Західньої Німеччини. Стассел служив на пості амбасадора в Москві саме в час, коли виникла контроверсія щодо радіоактивних мікрохвиль, спрямованих мікрохвиль, спрямована на будинки американської амбасади. Деякі лікарі та коментатори твердили, що ці мікрохвилі шкодили здоров'ю працівників амбасади та їхнім родинам. Хоча амбасадор Стассел тепер хворіє на недугу, подібну до анемії, то речники Державного департаменту заявили, що недуга не була спричинена совєтськими радіоактивними мікрохвилями. Перенесення Стасселла до Бону пояснюють тим, що в Західній Німеччині „праця не буде така вимагаюча".

Наступником Стассела в Москві буде правдоподібно теперішній амбасадор до Ізраїля, Малколм Тун, який також є спеціялістом в ділянці совєтських справ. Однак, деякі речники Державного департаменту твердять, що Тун дуже потрібний у вразливому районі Близького Сходу і може бути, що наступним амбасадором ЗСА до СССР стане Ричард Дейвіс, теперішній амбасадор до Польщі.

Франція ще не має нового кабінету

Париж. — Ройтер інформує, що проголошення нового французького кабінету, яке було передбачене на п'ятницю, 27-го серпня, припізниться, бо новий прем'єр-міністер Реймонд Барре, якого найменував президент Валери Жіскар д'Естен на це становище в середу, 25-го серпня, не зумів ще закінчити переговорів з поодинокими політичними партіями і особами, які мали б увійти до нового кабінету. Загально припускають, що важливіші міністерські пости очолюватимуть ті самі люди, які були в кабінеті прем'єра Жака Ширака, який, як відомо, уступив в наслідок непорозумінь між ним і президентом Жіскаром. Новий прем'єр Р. Барре, 52-річний видатний економіст, знавець європейських політичних і економічних проблем, був найменований президентом Жіскаром з надією, що він зуміє ефективно боротися із зростаючою у Франції інфляцією та піднесе вартість франка, який в останньому часі втратив на вартості. Барре вірить, що йому пощастить проголосити свій кабінет в суботу, 28-го серпня, і в тому дні відбудеться також перше засідання нового французького кабінету.

З Варшави прогнали китайського кореспондента

Варшава. — Представник китайської пресової аґенції Гсінгуа Ліо Пінґ-чіянг покинув на домагання варшавського уряду Польщу і виїхав до Китаю. Польський уряд закинув Пінґові, що він передавав фальшиві інформації про заворушення робітників в червні ц.р. і демонстрації у Варшаві та інших містах, які відбувалися з приводу підвишки цін на сільськогосподарські продукти. З огляду на те, що польський уряд відмовився продовжити акредитацію, Пінґ мусів покинути Польщу, але, приїхавши до Пекіну, він заперечив твердження польських комуністів, назвавши обвинувачення „провокацією і недружнім актом Польщі у відношенні до Китайської Народної Республіки". Рівночасно Варшава відкликала з Пекіну представника польської пресової аґенції.

Нове число „Записок" Товариства Сприяння Українській Науці

Мюнхен (УВУ). — Тут появилося нове, 12 число німецькомовних „Записок" Товариства Сприяння Українській Науці, яке об'єднує від 1963 р. діяльностево працю трьох наших мюнхенських наукових установ: УВУ, НТШ, УТГІ. Основне завдання „Записок": бути лучником між українськими науковими колами та німецькими установами, а одночасно інформувати про актуальний стан української науки та про діяльність об'єднаних у Товаристві установ. В цей спосіб стають „Записки" своєрідною документацією для урядових чинників, що німецькі субсидії є добре використані для розбудовиукраїнського життя.

Відповідно до поставлених завдань, „Записки", як і в минулому, складаються в основному із двох частин: науково - дослідної та звітно - інформативної. У науковій частині надруковано чотири важливі і актуальні студії: проректор УВУ, проф. д-р Соколюк, пише про совєтську конституцію з дуже важливої точки погляду, людських прав, зупиняючися взагалі на питанні людських прав у законодавстві. Відомий перекладач української літератури на німецьку мову д-р А. Горбач (викладач УВУ) дає основну студію про німецько - українські літературні стосунки, а відомий письменник та літературознавець О. Ізарський пише про Рільке в Україні. Проф. д-р Г. Васькович продовжує свої студії над баварським педагогом Кершенштайнером (і його впливом на українську педагогіку) і цим разом говорить про російські переклади його творів.

Звідомлення надруковано з праці самого Товариства Сприяння (пера голови проф. Г. Васьковича), голови наукової Ради проф. д-ра О. Кульчицького та всіх трьох Установ (за УВУ — проф. д-р В. Янів, за НТШ — д-р А. Фіґоль, за УТГІ — проф. д-р М. Коржан), але крім цих звітів є ще також матеріяли, які ілюструють діяльність; наприклад, дуже важливі доповіді й слова з нагоди надавання почесних докторатів для ИЕ Архиєпископа Ж. Рюпа та сеньйора французьких словістів П. Паскаля (ці останні є по-французьки). Крім шанувального слова Ректора при промоції Ж. Рюпа (Апост. Пронунція у Багдаді) є інавгураційна доповідь відзначеного про Великого Митрополита Слуги Божого Андрея.

З матеріялів промоції проф. Паскаля треба відзначити знаменну його подяку, синтетичну аналізу його творчости проф. Кульчицького, шанувальне слово Ректора та привіт д-ра К. Митровича. Матеріяли обидвох промоцій вийдуть окремими відбитками.

КОМУНІСТИ СТВЕРДЖУЮТЬ БЕЗВИГЛЯДНІСТЬ БОРОТЬБИ ПРОТИ РЕЛІГІЇ В УКРАЇНІ

Київ. — „Чи є Бог?" — стоїть питання. Вчителі говорять, що його нема і не було. А мати і тато кажуть, що є. Тоді кому вірити? Адже учителі вчать слухати батьків, а вдома батьки в свою чергу наказують, щоб ми у всьому слухали вчителів. Ось я й не знаю, як бути. Покищо слухаю батьків і вірю, що Бог був і є". Ці слова написав учень восьмої кляси Микола виповнюючи анкету для віруючих, одержану від організаторів атеїстичного вечора в клюбі. Цю його відповідь подає і коментує Нінель Рудківська в київському журналі „Радянська Жінка", у статті „В чиїх руках твоя доля". Авторку статті найбільше вражає оте: наївне „ покищо". До якого табору приб'ється? Його сьогоднішні вагання деякою мірою типові для підлітків із сімей віруючих". Н. Рудківська заклекає до постійної боротьби на атеїстичному полі. У баптистів бо є неписане право, щоб привернути до віри кожного, кого зустрінеться. І навіть, хоча б того єдиного, поміж п'ятдесятьма, якщо він сумнівався. Тим паче їм, комуністам, треба боротися за кожну людину, за кожну долю" . . .

Щоб подати більше прикладів, на якому „фатальному роздоріжжі" зупинилася молодь, Н. Рудківська пише про молоду дівчину Надійку, батько якої вправці не забороняв дітям брати участи у різних вечорах чи зборах, але завжди на відхідному прощав їх словами на адресу вчителів: „Ідіть, аук відчепилися". Ця ж дівчина Надійка любила математику, та вивчивши її, вона відкладала підручник і розкривала біблію. І для неї, як каже Н. Рудківська: „Бог продовжував існувати, як аксіома, що не потребує доказів". Надійка закінчила на відмінно восьмирічку, — середня освіта не входила в пляни, тож вона із сусідською дівчиною Лідою виїхала до Ровна і там, закінчивши вечірню школу, обидві працюють в дитячому садочку. Н. Рудківська поцікавилася дальшою долею дівчат і в обласному відділенні товариства „Знання" їй розповіли, що Надя і Ліда вийшли вже зі секти, тільки, що дуже повільно „акліматизуються" . . . Відтак, зустрівши дівчат, Н. Рудківська подумала: „Таким вірити в майбутнє, в силу знань, кохання, тільки не в Бога. А скільки часу — вважайте, найкращі роки юности — покладено на вівтар ілюзорної „істинної віри". І врадувана цим ствердженням, що дівчата вже відреклись релігії, вона вголос повторила свої думки. Одначе її радість була ще завчасна, бо Надя їй відповіла: „Я не можу сказати, що Бога нема . . . Із секти ми вийшли, це правда. Бо вечорами вчились, ніколи було . . . Та й моляться тут якось нещиро" . . . Відтак Надя розповіла, що до її „перевиховання" причинився її друг Василь. Він ходив з нею до молитовного дому, коментуючи побачене. Наприкінці зустрічі Н. Рудківська поставила їм ще один запит: чи ходять вони на вечори молодих промбудівців, де впроваджуються нові обряди тощо. У відповідь отримувала неочікувані слова: „Що ви!" — ще й скептично усміхнулася подруга Наді, Ліда. Як це воно так? — запитувала себе Н. Рудківська — виглядало б, що все гаразд. І зрозуміла вона, що вихід із секти це тільки початок, „у складному й неодноактному процесі формування науково-атеїстичних поглядів „Галочку" ставити поки що ще рано" . . .

Закінчує свою статтю Н. Рудківська розповіддю, як це вона зайшла до дому місцевої секти євангельських християн баптистів. Серед присутніх, вона побачила дві дівчинки, років шістнадцяти, а з очей їхніх проглядала, — як пише Н. Рудківська — „майже дитяча цікавість". І знову до авторки приходить запит: Що їх привело сюди під лозунг: „Бог є любов"!

Виступи „Большого" в Києві промощують „шлях до комунізму"

Київ. — „Радянська Україна" у двох числах з 18-го і 20-го липня ц. р. помістила на першій сторінці повідомлення Президії Верховної Ради Української ССР, підписане О. Ватченком і Я. Колотухою, в якому говориться, що „за пропаґанду досягнень радянського оперного мистецтва під час гастролей у м. Києві і великий вклад у справу комуністичного виховання трудящих республіки" Президія Верховної Ради УССР нагородила „Великий театр Союзу ССР Почесною Грамотою". З цієї нагоди О. Ф. Ватченко виголосив, у присутності київської партійної знаті і московських артистів, довшу промову, вказуючи на великі успіхи і „благородний вплив, який справляв і справляє Великий театр на розвиток оперного і балетного мистецтва в Україні і сприяє обмінові культур братніх республік та розвиткові інтернаціональної дружби народків, духовому збагаченню радянських людей". Ватченко при тому відмітив, що це йде по лінії „виконання рішень XXV з'їзду КПСС — це шлях до комунізму". З подібними славословлюючими промовами виступали ще секретар Київського міському партії Т. В. Гливак і голова правління Музичного товариства УССР М. К. Кондратюк. Від імені Великого (Большого) театру говорив Г. О. Іванов, кажучи, що „колектив театру і далі віддаватиме весь свій талант, всю свою енергію утвердженню високих ідеалів партії, справі комуністичного виховання трудящих".

„Щасливе життя в Україні" продовжується

Київ. — „Радянська Україна" у числі з 17-го серпня ц. р. помістила коротенького листа І. Веремієнка п. з. „За кілометр до криниці". Зміст листа говорить сам за себе:

„Селище Радянське Новосічанської сільради Сумського району — невелике. Але і тут живуть люди із своїми потребами і хтось таки повинен дбати про їх задоволення. А тим більше, коли йдеться про таку потребу, як водопостачання . А з водою у нас справді біда. На ціле селище — жадного колодязя, і людям доводиться ходити до криниці аж за кілометр. Оскільки мешканці селища — це здебільшого робітники і службовці Корчаківського відділу радгоспу-цукркомбінату імені Кірова, то, природно, про забезпечення водою вони клопочуться перед своїм підприємством, але не минають і сільради. Клопотання це триває вже кілька років, але ні колодязя, ні водопроводу в селищі як не було, так і немає, хоч обіцянок не бракує".

В. Васік накручує новий український фільм

Торонто (Б. Трофим-Тарновецький). — Відомий продуцент українських фільмів у Канаді Володимир Васік накручує під цю пору новий фільм з гуцульською тематикою, під назвою „Зашуміла Верховина". Автором сценарія є Степан Любомирський.

Користаючи з нагоди, я відвідав фільмову студію „Васік-Фільмс" у Ошаві та мав змогу прослідкувати за тією нелегкою і важливою працею продуцента, режисера, адміністратора та виконавців поодиноких роль. Усе побачене й пережите в часі моєї візити зробило на мене велике враження і упевнило в тому, що цей фільм буде добрий, і глядачі вже в найближчому часі приймуть його з захопленням.

У головних ролях виступають: Олександра Микитенко, Марта Набережна, Любомир Микитюк, Андрій Ільків, Володимир Довганюк, Павло Баброцяк, Антін Кляйншмідт. У гуртових сценах виступлять: дівчата, леґіні, ґаздині й ґазди та інші дієві особи.

З признанням належить згадати й про членів адміністрації, які з великою наполегливістю працюють у своїх ділянках для того, щоби фільм вийшов якнайкраще. І так: продуцент Володимир Васік займається рівнож фільмуванням — його асистентом є Богдан Литвинчук. Режисер — Орест Ковальський, молодий вишколений фахівець; керівник продукції —енергійний Остап Гамуляк; костюми — Христя Ковальська; характеризація — Олександра Микитенко; звукозаписування та звукові ефекти — Том Шедан та його асистент Степан Щуровський. У деяких справах допомагає рівнож дружина продуцента — Марія Васік.

Дві нові жертви „леґіонерської недуги"

Гаррісбурґ, Па. — Речники стейтового уряду Пенсильвенії повідомили, що ще дві особи померли від т.зв. „леґіонерської недуги", а саме, учасники Міжнародного Евхаристійного Конґресу, який проходив у Філядельфії на початку серпня. Таким чином, дві нові жертви таємничої недуги не мали безпосереднього зв'язку зі стейтовою конвенцією „Американського Леґіону", яка також відбувалася у Філядельфії, але ще в липні. Найновіші дві жертви — це 62-річний Стенлі Куцек з Мінстер, Індіяна, та 71-річна монахиня Мілдред Трзіль з Айови.

Стейтовий День УНС в Ню Джерзі

Бавнд Брук, Н. Дж. — Стейтовий День УНСоюзу Округи Ню Джерзі (Нюарк, Джерзі Сити, Пассейк, Перт Амбой) відбудеться тут в Українському Селі в неділю, 12-го вересня ц. р., починаючи від год. 12-ої вполудне. Організатори Стейтового Дня УНС запрошують до участи у цьому святі не тільки членство і українське громадянство Округи, але також усіх союзовців і громадян довколишніх Округ, зокрема стейтів Ню Джерзі, Ню Йорку, Пенсильвенії, Коннектикат та інших. В програмі Дня візьмуть участь: танцювальний ансамбль СУМА з Пассейку, танцюристи СУМА з Картерет і духова оркестра евангельської церкви з Юніон, Н. Дж. Крім того, у програмі: гри і забави, виграші, несподіванки для молодих учасників і забава з танцями. Грає оркестра „Вишивки" Б. Хомута.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Щоб старання не пішли намарно

Протягом останніх кількох років наші акції в обороні Валентина Мороза та інших українських політичних в'язнів, запроторених советськими властями до концентраційних таборів, в'язниць і закладів для божевільних, мали чималий розголос. В цій справі зайняли голос такі впливові газети, як „Ню Йорк Таймс'' і такі організації, як Міжнародна Амнестія, Інтернаціональна Комісія Юристів та інші. Про недолю Валентина Мороза та інших політичних в'язнів заговорили телевізійні та радіостанції, а велика кількість американських і канадських законодавців стали співспонзорами ряду резолюцій, які закликають уряди цих держав офіційно звернутися до уряду Советського Союзу в обороні Мороза та інших українських політв'язнів.

Отже розголос був досить поважний і він у відповідній мірі міг спричинитися до того, що Сенатська комісія для закордонних справ минулого вівтірка, 24-го серпня, схвалила Резолюцію, яка закликає Президента ЗСА висловити перед Москвою „зацікавлення уряду ЗСА питанням свободи і безпеки Валентина Мороза''.

Це поважне досягнення, бо дуже часто трапляється, що передані під розгляд комісій резолюції перебувають в цих комісіях роками, або взагалі ніколи не йдуть на розгляд і голосування цілого Сенату чи Палати Репрезентантів. Резолюцію відносно Мороза оминула така „смерть'' в Сенатській комісії для закордонних справ і тепер є вигляди, що над нею голосуватиме цілий Сенат.

Очевидно, це не сталося припадково. До цього причинилися у відповідній мірі наші демонстрації, листи і петиції до сенаторів, особисті інтервенції, голоси і заходи прихильних до цієї справи законодавців. Була б велика шкода, якщо б ця праця пішла намарно. А така можливість існує, бо якщо резолюція не буде поставлена на голосування цілого сенату ще перед закінченням каденції теперішнього 94-го Конгресу, тобто перед кінцем грудня, то резолюція втратить свою важність і треба буде наново вносити її в Сенаті, знову відбуватимуться переслухання в Комісії для закордонних справ і знову ця Комісія мусітиме її схвалити. Коротко — резолюція мусіла б знову пройти цілу складну процедуру, яка може потривати кілька місяців, і нема запевнення, що Комісія для закордонних справ схвалила б її вдруге, бо склад Комісії або політична атмосфера можуть змінитися. Тому конечно треба звертатися до сенатора Майка Менсфілда, лідера Демократичної більшости в Сенаті, та сенатора Гю Скотта, лідера Республіканської меншости, як рівнож до всіх інших сенаторів, щоб вони старалися і допомогли якнайшвидше поставити цю резолюцію під голосування цілого Сенату. Також треба подбати, щоб Комісія Палати Репрезентантів для закордонних справ схвалила подібну резолюцію в справі Мороза, яка в тій Комісії лежить вже довший час.

Хоча такі резолюції тільки „закликають'', а не зобов'язують Президента ЗСА задовольнити бажання законодавців, то така резолюція може скріпити його становище в порушенні справи Валентина Мороза чи інших політичних в'язнів перед советськими властями, бо Президент тоді не говорить тільки в імені виконавчої частини уряду ЗСА, але також в імені законодавчої, а посередньо також в імені цілого американського народу.

Загрозлива правда

Виступаючи недавно у політичній програмі „Світ сьогодні'' в британській телевізії (ВВС), Дейвід Абшір, голова Американської Ради для справ міжнародних передач, яка має нагляд також над радіостанціями „Голос Америки'', „Свобода'' і „Вільна Европа'', та керівник Інституту дослідів міжнародної політики і стратегії при Джорджтавнському університеті у Вашінґтоні, заявив дуже виразно і недвозначно, що названі радіостанції, як також ВВС, не є пропаґандивними радіостанціями, як їх окреслює Советський Союз, а є тільки інституціями інформації і міжнародного зв'язку радіовим шляхом і тим самим вони не порушують підписаної в Гельсінках загальної декларації про дружбу і співробітництво. Натомість виразним порушенням цієї декларації є, на думку Абшіра, постійне й систематичне заглушування Советським Союзом і сателітними державами західніх передач, на що підсоветський бльок витрачає кожнорічно мільйони долярів. Безпідставними назвав Абшір також советські закиди, що, мовляв, „Голос Америки'' не допомагає в здійснюванні урядової політики детанту, а займається пропаґандою проти СССР. Передавання правдивих фактів і безпосередній контакт людини з людиною, без огляду де вона живе, ніколи не можна назвати „пропаґандою'' — відмітив Абшір, наводячи при тому кілька дискримінаційних фактів з поведінки комуністичних урядів, які не тільки заглушують радіопередачі передавані до Советського Союзу і сателітних країн багатьма мовами Східньої Европи, але забороняють західнім журналістам подорожувати по СССР чи брати участь в різного роду конференціях чи інших імпрезах в Східній Европі. Ця заборона відноситься головно до працівників радіо і телевізії і це якраз є гострим порушенням Гельсінкської домовлености, про яку так багато говориться у советській пропаґанді.

Нічого так не бояться советські та інші комуністичні режимники, як правди і свобідного від урядової цензури слова. Дейвід Абшір зробив цілком слушний і правильний висновок, коли каже, що заборона слухати вільних передач є частиною комуністичного оборонного механізму, бо допущення вільного слова і внутрішнє відпруження не є ціллю тих режимів і тому видається понад 300 мільйонів долярів річно, щоб цю загрозливу для них правду заглушити.

Сенат відкинув законопроєкт в справі абортів

Вашінґтон. — У середу, 25 серпня, Сенат 53-ма голосами проти 35-ох відкинув законопроєкт Палати Репрезентантів, який містив додаток, що забороняв би призначення федеральних фондів на програми, зв'язані з абортами. Палата Репрезентантів ще минулого місяця 223-ма голосами проти 150 заявилася проти вживання федеральних фондів для абортів. Тепер цей законопроєкт піде до спільної комісії обох Палат Конгресу для полагодження цієї розбіжности, але правдоподібно справа затягнеться на довший час, бо Сенат і Палата Репрезентантів „воюють'' в справі абортів вже протягом кількох місяців.

„ЧЕРВОНА РЕФОРМАЦІЯ"

(м. б.) Те, що діється нині в комуністичному світі, один із визначних кореспондентів скристалізував коротким окресленням: червона реформація. Реформація — це важкий своїм змістом і засягом рух. Наслідки білої Лютерової реформації відчуває Католицька Церква ще й нині. Ватиканський Собор II був наче продовженням, або радше відлунням того, що започаткував Мартин Лютер на початку XVI ст. Реформація, як процес, це затяжне діяння, але важливе у наслідках, бо ні стримати його ходу, ні заблькувати.

Московський комунізм — це своєрідне вірування. Тому концепція реформації така влучна тут. Читаєте правила КПСС, особливо ці параґрафи, що стосуються обов'язків комуніста і завдань первинної організації, і маєте враження, що читаєте перелицьований християнський катехизм старовинного видання. Придайте Марксові ролю бога-отця, Ленінові бога-сина, і маєте секулярну релігію. І в тому саме слабість московського комунізму, що йому надано форму вірування. У віруванні родяться сумніви, сумніви родять схизми, а схизми дуже, дуже небезпечні рухи, особливо коли вірування побудовані на духових мілинах, як комунізм.

Як перед Лютером був Гус і другі релігійні реформатори, так перед нинішніми чоловими реформаторами комунізму був Тіто, були несміливі спроби „реформації'' у Польщі, Сх. Німеччині, Мадярщині, а особливо реформаторський рух Дубчека у Чехо-Словаччині 1968 року. Але щойно італієць Берлінґуер і француз Марше завершили той рух, і нині можна сміливо порівняти їхній вплив на те, що діється у комуністичному світі, з імпактом 95-ти тез Мартина Лютера з 1517 року.

Перед Лютером Рим диктував і тодішній цивілізований світ корився. Після Лютера, а особливо ж під впливом наслідків тридцятилітньої війни — тодішній цивілізований світ перестав уважати Рим авторитетом, і прийшов кінець секулярному пануванню Риму. Це започаткувало теж дух обнови в католицькому світі, що ще не закінчений.

Реформація — це лявіна, і її не стримаєш. Вона може котитись поволі, Лютерова реформація триває віками. Якщо йдеться про протестантську реформацію, то це не тільки тому, що в протестантській реформації йдеться про розуміння основних підстав науки Божої, а й тому, що засоби комунікації не були колись так досконалі, як нині. Драстичні зміни у віруваннях можуть здійснитись нині впродовж років, на що колись треба було сторіч. Католицька Церква зуміла колись відгородити вірних різними заборонами і санкціями і мати успіх. Москва може нині будувати всякі берлінські мури і тим подібні перешкоди, посилати людей на заслання, чи в інший спосіб їх винищувати, але духа реформації не стримаєш, і наслідки евро-комуністичного руху реформації комунізму будуть далеко сильніші, чим Лютерової.

Реформація не звалила Католицької Церкви. Католицька Церква побудована на твердій скалі. І тут різниця між „білою'' і „червоною'' реформацією. Вартостей Католицької Церкви не можна порівняти з вченням марксизму-ленінізму, основи якого сперті на забріханості і перверсії. Тому є всі підстави сподіватися, що реформаторський рух у світі комунізму, хоч не зможе захитати основними положеннями марксизму, зможе у короткому часі змести з лиця землі його ленінську-сталінську версію. А те основне, в чому ми повинні бути заінтересовані. Для нас не є загрозою марксизм, а московський імперіялізм і універсалізм. Комунізм стилю Дубчека чи Берлінґуера українська нація пережила б, а кремлівську версію може не видержати. Коли б на Україні вдалось здійснити, як переходову стадію до якогось кращого суспільно-політичного устрою, версію евро-комунізму, — то це все, що реалістично думаючи, можемо собі в нинішніх умовах бажати.

Та реформація — це еволюційний процес, а ми не маємо довір'я до того типу політичних процесів. Ми бажаємо досягти змін скоро, шляхом революцій. Блаженні віруючі! Не хочемо нікому відбирати віри в успіх того роду заходів. Усе ж здається нам, що започаткований цього року реформаторський рух у світі комунізму, якого серйозність прийшлось визнати і його вимогам підкоритись Брежнєву на останньому берлінському мітінгу комуністичних партій світу весною цього року, носить у собі зародки руху, що може перетворитись у лявіну, що потрясе до основ Кремль із його універсалізмом і імперіялізмом, як Лютер потряс секулярним імперіялізмом і універсалізмом Католицької Церкви минулих віків.

Тому ми повинні привітати почини евро-комунізму, як реформаторського руху, що може кинути промінь на наше краще майбутнє.

I. Світ

ТАЙВАН НЕ Є БЕЗНАДІЙНИЙ

I

Від квітня ц.р. в пресі багато зустрічається статтей, листів до редакцій та різних коментарів у справі острова Тайван та уряду Національного Китаю на ньому. Висловлюються суперечні думки, коментарі розглядають це важливе у політиці Далекого Сходу та зокрема Китаю питання й не має в них остаточного „рішення'' чи твердої опінії.

Таке положення не є чимось випадковим. Воно є наслідок помилкової політики на протязі майже триддяти літ, себто від часу закінчення 2-гої світової війни. Справа в тому, що доля населення Тайвану (Формози) була рішена без його волі, його бажань ніхто не питався, ніхто не потурбувався дізнатися про дійсний стан думок того поверх десяти мільйонового народу.

Тайванці поперше не є чистокровні люди народу Хан, вони є колонізатори прекрасної Формози, еміґранти з південних провінцій сучасного Китаю, народу, який ніколи не приймав легко волю чужих, в данному разі манджурської династії, що правила Китаєм від половини 16 століття, ані революційного уряду 1911 р. — тоді, коли народ півночі легко схиляв голову перед силою адміністрації, південь все боровся, або просто іґнорував владу.

В початку 16 ст. розпочалося революційне оформлення народу Тайвану; мати свою власну владу. Повстання Коксінґи проти манджурів було виявом того революційного руху; воно було ліквідоване і завмерло зі смертю лідерів, але залишило глибокі сліди в ментальності народу — мішанців південного Китаю та тубільців Формози, що живуть до сьогодні окремо в горах вздовж східнього побережжя острова.

П'ятдесятирічне володіння японців островом Тайван також залишило глибокий слід, що був дуже помітний вже в часі авторового там перебування та який безпечно існує до сьогодні в селянських масах. На цій основі існує тайванський незалежницький рух, репрезентований групою, що діє в Японії, Америці та Канаді. Тому ледве чи можна говорити, що тайванська проблема може бути вирішена десь без волі народу тієї країни.

Парадоксальним в житті Тайвану є те, що хоч офіційний уряд Національного Китаю у протилежність комуністичному Пекінському урядові в одязі маоїзму старається твердити й діяти, неначе все населення острова поділяє пляни про „поворот'' уряду на Батьківщину, себто на континент Азії, а в дійсності розбудова господарства та вся економічна політика спрямована на будову фундаменту для незалежности цього активного, спосібного, работящого народу. Це правда, що в основі тієї розбудови грають велику ролю кадри „старих'' біженців, що прийшли на острів в 1949-50 роках в результаті прогри збройної боротьби проти комуністичної влади, піддержаної Москвою з її подарунком величезних запасів зброї, що їх вона здобула в процесі шестиденної „війни'' з Японією в серпні 1945 року.

Америка допомогла утриматися на Тайвані національному урядові, дала йому економічну та мілітарну допомогу, охоронила від можливого захвату червоними і своєю многолітньою опікунчою підтримкою створила можливості в мирній обстановці взятися за розбудову країни. Колишній посадник міста Шанхаю п. Ву заплянував та почав переводити земельну реформу для селянства острова, користаючи з порад п. Ладиженського, що перед тим поклав основи для такої ж реформи в Японії. Це створило базу для дальшого.

Сьогодні Тайван має добре розвинену промисловість, експортує свої продукти в далекі країни світу, зокрема в Азії, і поволі виступає, як лідер для малорозвинених країн.

Ми не можемо тут дати детальний огляд цього виїмково доброго розвитку промисловости Тайвану, починаючи від оброблення продуктів сільського господарства, експорту рижу та ін., до продукції різних електротехнічних виробів, включаючи телевізії, навіть кольорові, та швидку розбудову тяжкої промисловости і оброблення нафтових продуктів.

На морях та океанах плавають кораблі під прапором національного китайського уряду, тепер розпочинається виконання пляну будови нових кораблів: 40-50 кораблів модерного типу на протязі наступних п'яти років. При 14 більйонах міжнародної торгівлі Тайван перевозить на своїх кораблях тільки третину цього товарообміну. Отже, існують пляни використати найменше як половину вантажу експорту-імпорту.

Для успішного розвитку кораблебудівельної активности працює в порту Каошінґу (японська назва — Такао) другий по величині в світі док для будови кораблів. Там будуться зараз два танкери для американської компанії по 450 тисяч тонн кожний. Будівельна корпорація мала замовлення ще на 4 танкери, але криза в нафтовій промисловості привела до перекреслення цього замовлення.

Док має довжину 3,100 стіп. Другий подібний док є в Японії в Наґасакі. Док має два колосальні крани заввишки 20-ти поверхів, які переносять сталеві плити, інший матеріял рухається конвеєрами, контролюється чисельними апаратами і зварювання цих плит переводиться автоматично. Четвертина капіталу, витраченого на цей док, є американська.

Ці пляни будови кораблів є частиною великого проєкту, що переводиться в життя. Інші проєкти: будова двох нових портів, великий петрохемічний комплекс, великий сталевий завод, закінчення будови головних шляхів, новий аеропорт в столиці Тайпеї, електрифікація головної лінії залізниці; нова залізниця через гори до східнього побережжя та два атомових проєктів для одержання електрики. Слід згадати, що ще при японцях тайванці мали електричне освітлення повсюди.

Ці всі проєкти, що поволі здійснюються і мають бути закінченні в 1981 році, на думку прем'єра Чіянґ Чінґкуо дадуть транспортові та тяжкій промисловості Тайвану можливості стати в лавах розвинених країн світу.

В цьому процесі розбудови Тайвану участь американського капіталу велика, а саме:

Тайванська електрична компанія закупила машинигенератори й реактори для атомових станцій від Дженерал Електрик та Вестінґгавзу. Фінансування та устаткування атомових електричних станцій переводиться у повній згоді в американським урядом та торговою асоціяцією, яка репрезентує 800 нуклеарних фірм. Це є арсенал сучасної атомової індустрії Америки, про яку 50 років тому не було навіть мрій. Тайван не тільки використовує працю цих своїх нових станцій, але має науково-технічну базу для дальших дослідів. Це і червоний Китай сьогодні показав всьому світові, — атом перестав бути монополією лише високорозвинених країн. Фінансування проєктів йде від Американського експортно-імпортного банку. Сталева компанія Америки дає устаткування і технологію для модерної сталеварні. Також американські компанії приймають участь в будові великого петрохемікального комплексу.

Очевидно таких капіталовкладень та технологічних засобів було б неможливо робити, якби керівники компаній не мали віри в майбутнє Тайвану. Тільки одне є питання, коли та як сучасний уряд Національного Китаю відмовиться від титулу уряду всього Китаю? Правдоподібно прийде час, коли треба йому стати на позицію незалежности республіки Тайвану, а не цілого Китаю, де є комуністичний уряд, який має всі засоби утриматися на довший час, без огляду на зміни, які там можуть зайти після закінчення епохи Мао Тсе-тунґа і сучасної провідної групи лідерів у Пекіні.

(Продовження буде)

З НАШИХ БУДНІВ

Смішна туалета

Я зустрівся з малою Ксеною саме в той день, коли вона вернулася з новацького табору. Загоріла, почорніла, з обдряпаними ніжками й порепаним носиком, в новацькому одностpою виглядала, як шпильочка, — ще худіша, ніж була перед тим. Безцеремонно й безустанку чухала колінця, переступаючи з ноги на ногу.

—Ксеню, що ти робиш? — тихо скартала її мама.

Ксеня глянула їй просто вві-чі:

Мамо, я ж вернулася з табору. Ти знаєш. . .

— Ну, і як там було на таборі? — спитав дідо-ветеран, один із нечисленних вже співтворців Стрілецької Леґенди.

У дівчинки весело заіскрились волошкові оченята:

— Діду, а там була така смішна туалета...Дідо знає, як вона називається?

—Знаю. Я — військовий чоловік.

—А тато каже, що в американській армії такої не було...

—Бо це така армія, за перепрошенням.

—Ой, Господи! — заламала руки мама, — теж винайшли собі тему до розмови! Ксеню, ну, чого ж ти стоїш? Йди зараз до лазнички і візьми гарячий туш.

—А я хочу на річку.

—Потім підеш на річку. Насамперед добре вимийся милом у гарячій воді.

—Чи голову також?

—Так, голову також.

Відходячи, Ксеня кинула мені довгий, промовистий погляд і сказала:

—Вуйку Івасю, ти працюєш в українській пресі, то напиши в котрійсь газеті, що це дуже негарно, що наша комендантка вилучила телевізор і не дала нам дивитися на Олімпіяду в Монтреалі. Хоч ми тільки новачки, але також хотіли б знати, що діється в культурному світі.

Мама рішуче взяла доню за ручку:

—Ну, йди вже, йди, і набирайся культури в лазничці.

—От, поколіннячко виростає, підморгнув бровою дід-ветеран.

Ікер

„ДРУЗІ"
Друга читанка для розвитку української мови

Після виходу в світ „Тут і там'', першої читанки, заходами двомовної асоціяції при Клюбі українських професіоналістів і підприємців та за допомогою федерального уряду Канади появилася друга ілюстрована читанка „Друзі'' для розвитку української мови учнів двомовних кляс в Едмонтоні. Читанку склали вчительки Марія Прокопова, Ельвіра Славутич і Джозефіна Стефанюк — під загальним керівництвом Ксені Турко, що дала ініціятиву для створення серії читанок. Усі тексти відредагував та перевірив наголоси д-р Яр Славутич, професор української мови й літератури Альбертського університету. Багатокольорові малюнки виконав мистець Г. Зип. Обидві читанки можна набути в українській книгарні (10205 — 97 вулиця, Едмонд, Альберта).

Д-Р ЯР СЛАВУТИЧ — ПРЕЗИДЕНТ КАНАДСЬКОГО ІНСТИТУТУ НАЗВОЗНАВСТВА

На річному з'їзді Канадських наукових товариств д-ра Яра Славутича, професора Альбертського університету, обрано президентом Канадського Інституту Назвознавства на три роки. На одній із сесій цього інституту д-р Яр Славутич доповідав на тему „Українські козацькі прізвища'' (до 200-річчя підступного зруйнування москалями Запорозької Січі). З-поміж українських науковців брали участь у різних сесіях наукових товариств професори І. Тарнавецька, О. Баран, О. Герус, Я. Розумний і Я. Рудницький з Вінніпегу, П. Воробій із Ріджайни, К. Біда, Б. Пласкач, Б. Бощорків з Оттави, Р. Сербин з Монтреалю, Б. Медвідський з Едмонту, П. Потічний із Гамільтону, В. Шелест із Ватерло, Р. Карпяк із Кінгстону та інші. Зі З'єднаних Стейтів Америки на з'їзд прибули професори А. Власенко-Бойцун, О. Симиренко, Ф. Сисин, О. Субтельний, З. Когут, В. Маркусь та інші. Географічні карти висвітлював проф. Іван Тесля з Оттави, дослідник українських поселенців у Канаді.

Н. Н.

А. Орликовський

ЗА НАШЕ МІСЦЕ У 200-ЛІТТЯ АМЕРИКИ

(З приводу симпозіюму у Вашінґтоні)

II

4) Наша наукова гідність засвідчилася високим рівнем доповідей, тому зі сторони нашого громадянства належиться всім подяка та признання, не зважаючи на деякі недотягнення, коли дехто із доповідачів міг зайняти своє становище до певної проблеми не з повним об'єктивізмом. Все ж таки кожний із доповідачів здавав собі справу із завдання та історичного моменту, в якому проходила наукова конференція в столиці Америки. Побіжний огляд про зміст цих доповідей був поміщений у „Свободі''. Шкода, що з різних причин не всі зголошені доповіді були виголошені на симпозіюмі. Це лиш було б корисним для цілости справи.

Підходячи до цілости наукової конференції, її можна б тематично поділити на три частини: а) історично-політичну, б) національно-релігійну, в) українсько-культурницької творчости в ЗСА. До першого відділу політичних, що так скажемо, доповідей можна віднести тематично неукраїнську доповідь д-ра М. Яримовича. Уже сам факт, що ми на конференції мали особу великого формату в американському державному технологічному апараті, було свого роду й політичним осягом для нас, як національної спільноти. Цей факт ще раз доводить, що лиш наполегливою працею й умінням можна добитися визначного посту в державі і при цьому таки задержати свою національну ідентичність. На жаль, мало маємо у державній міністерській схемі таких, щоб виказали себе професійно та були національно собою.

Доповненням оцих визначних доповідачів, людей великого формату, були і гості, присутні на залі, як напр., сучасний дипломат ЗСА Кость Варварів, який прибув, як і д-р М. Яримович із своєю дружиною. Поваги симпозіюмові надавали і численні отці - духовні та прибулі наші професори, серед яких можна було бачити майже всіх наших науковців з вашінґтонської округи, а також з дальших стейтів, зокрема був присутній і голова Асоціяції наших професорів д-р Микола Степаненко, який рівночасно є і віце-президентом УНР.

Свято науки вшанували й представники Американського Католицького Університету, віце-провост о. прелат Ф. Мек-Манус, голова Департаменту канонічного права цього ж університету о. І. Линч, а далі — голова американського НТШ проф. д-р О. Андрушків, представник УВАН д-р В. Омельченко та проф. д-р Г. Дуда від УНІГУ.

На залі не було багато „люду''. Це не була маніфестація народної маси, а презентація нашого знання на тему: Америка й Україна. Все ж таки ми сподівалися далеко більшого числа студіюючої молоді, місцевої інтеліґенції, хоч це був для неї „звичайний'' ніби день праці. То був єдиний мінус у всій імпрезі, за який самозрозуміло не міг відповідати Науковий Комітет, а аранжери всієї вашінґтонської імпрези всеамериканського та особливо льокального характеру. Тут ясно не місце займати становище до цього питання, бож завдання цієї статті зовсім інше.

Слід ще згадати й представників Всеамериканського Ювілейного Українського Комітету, УККА, УНСоюзу та Жіночого Об'єднання столиці, які теж відвідали симпозіюм. На конференції був присутній проф. Лев Добрянський — президент УККА і перший модератор симпозіюму; і проф. д-р М. Богатюк, який заступав першого модератора в другій частині конференції після обіду; обидва виконували свої завдання якнайкраще.

5) Успішність всієї Канференції полягала ще й у тому, що весь її перебіг став відомий Україні, зокрема її інтелектуальному світові. Нарід дізнався, що ми тут в Америці все ж спромоглися во ім'я нашої нації долучитися до 92-ох державних народів світу, для відзначення по-своєму великої річниці З'єднаних Стейтів Америки та пригадати, що в Києві, столиці нашої демократичної держави, 1917-1918 років була між біля 25-ти чужими дипломатичними і консульськими представниками американська репрезентація (як на початок) у виді консульства.

В заключенні слід сказати, що варто було посвяти, часу, труду, напруги й гроша (що його не так багато мають наші наукові установи, особливо НТШ і УВАН), щоб із гідністю відзначити наше місце в Америці та відношення України до ЗСА. Ця Конференція була великим вкладом в т. зв. „Український Тиждень'' у Вашінґтоні.

Симпозіюм був добрим „обідом'', після якого потрібний був „прохід'' по вулицях столиці, до пам'ятника батька цієї країни Джорджа Вашінґтона та до батька нашої нації Тараса Шевченка, який так тепло спом'янув у своєму Кобзарі Вашінґтона — першого президента ЗСА.

Після цілоденної Конференції в приміщенні Школи Права Американського Католицького університету, в п'ятницю 26-го червня, замкнувши двері із-зовні, було видно ще наших ідеалістів, учасників конференції в дорозі домів.

Хотілось сказати їм на далеку дорогу прощальні слова по старому козацькому звичаю: „Бувайте здорові, друзі, та Богу милі''!

Дальші успіхи Петра Фещенка-Чопівського

Понад рік тому (Ч. 118 за 20-те червня 1975 р.) „Свобода" надрукувала більшу замітку Т. Торського під назвою „Козацькому роду нема переводу" про успіхи студента Петра Фещенка-Чопівського, якого прийнято до Медичної Школи Джордж Вашінгтонського університету. Петро Ф. Чопівський завдяки своїм високим кваліфікаціям був у числі 150 „вибранців" із восьми тисяч кандидатів-аплікантів. Але на цьому не скінчилося. Із 150-ти вибрали ще 10 студентів для опрацювання наукових доповідів. Коли ж професори прослухали ті десять доповідів, то вибрали з них три найкращі. Серед них була праця нашого першокурсника. Це був другий випадок в історії „Анор Сосаєті" імени великого науковця-медика Вілляма Бомота.

Часопис в Зайоні в стейті Ілліной „Зайон-Бентон Ньюз" в числі з 10-го червня ц. р. помістив знимку Петра Ф. Чопівського і замітку про те, що його обрано президентом цього „Анор Сосаєті" імени Вілляма Бентона. В замітці також подано, що цей студент другого року медицини — це єдиний представник від студентів у „Комміті он Рісерч" Медичної Школи Джордж Вашінгтонського університету, який має право голосувати разом з поважними професорами-науковцями.

Ціла родина Чопівських, замешкала в Зайоні, є членами Українського Народного Союзу: батько — доктор медицини Юрій, мати — Софія з дому Клепачівська, два здібні й багатонадійні брати — Юрій і Андрій та сестричка Ліда.

Згадуючи про „козацький рід", автор замітки Т. Торський мав слушність, бо один його дідусь по лінії матері — Констянтин Клепачівський — є адмін. сотник Українського Вільного Козацтва, курінь ч. 1 ім. Князя Дмитра Байди Вишневського. За часів визвольної боротьби Констянтин Клепачівський був директором Державного Банку в 1917-20 роках. Дідусь по лінії батька — Іван Фещенко-Чопівський був членом Української Центральної Ради, керманичем Промислового Департаменту і міністром Народного Господарства та заступником прем'єра міністрів УНР. На еміграції Іван Фещенко-Чопівський був професором Варшавської Політехніки, а потім Краківської Гірничої Академії.

М. С.

УКРАЇНСЬКІ АКЦІЇ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

підставі розмови з Данкою Роздольською (Пласт).

Крім інтерв'ю, телефонів до редакцій і агенств преси, деякі члени групи писали листи до редакцій. Лист Віри Маланчій (ІС СКВУ) під заголовком „Яка ціль, Ігоре?" появився в „Монтреал Стар" (27 липня 1976 р.).

Віцепрезидент „Смолоскип-у" А. Фединський вислав з Монтреалю протест до американського журналу в Ню Йорку „Тайм-у" проти ідентифікації українських спортсменів, і зокрема Авілова і Борзова, як росіян.

Багато статтей і вісток про українські акції на Олімпіяді були вислідом праці і зусиль всього 30-40 членної групи молодих, але дуже здібних і відданих справі людей, які працювали в рамках УОК. Добру зорганізованість і здисциплінованість цієї групи відмітила канадська преса, яка так інформувала про техніку акцій („Ді ґазет", 29-го липня 1976):

„Молоді хлопці і дівчата, кожне маючи на собі яскраву оранжеву сорочинку з одною буквою української азбуки, приходять одинцем або вдвійку на стадіон. Коли вони проходять крізь брами ,майже ніхто з персоналу безпеки не звертає на них уваги... Опинившись в середині ,демонстранти тихцем займають свої місця заздалегідь закуплені — в одному ряді. А коли вони встають, щоби оплескувати прихід совєтської команди, тоді за допомогою телевізорів перед цілим світом з'являється напис „СВОБОДА УКРАЇНІ".

Серед багатьох статтей слід виріжнити ще дві:

Багатосторінковий франкомовний журнал „Неділя — остання година" („Діманш дерніер гер", 25 липня 1976) присвятив дві повні сторінки питанню участи України в Олімпійських Іграх. Під великим на ширину цілої сторінки заголовком „Українці бажають, щоби їхня країна була репрезентована на Іграх", стаття подає об'єктивні інформації про бажання України брати окрему участь в Олімпіядах і ілюструє її багатовимовними фотографіями.

Великий нюйоркськ и й журнал „Ди Нюйоркер" (9 серпня 1976) опублікував довгу статтю Е. Дж. Кагана „Спортивна сцена: безчисленні розбіжності", в якій присвячує багато місця українській проблематиці на XXI-ій Олімпіяді.

Одного разу біля головного стадіону Каган побачив велику групу дівчат і хлопців у пластових уніформах. Деякі держали написи. Увагу американського кореспондента захопило гасло: „Ми протестуємо. Українці здобувають золоті медалі для росіян. Чому?". Цей напис так його заінтриґував, що він підійшов до групи, зібрав різні інформаційні матеріяли, в правоту яких повірив і згодом написав велику статтю.

Купівля будинку для ДЦ УНР в екзилі у Філядельфії

Виконавчий Орган Української Національної Ради повідомляє, що за фонди,зібрані на будинок для ДЦ УНРеспубліки серед українців у всьому світі, заходами Представництва ВО в ЗСА придбано у Філядельфії просторий будинок. Таким чином, вперше за півстоліття на чужині Екзильний Уряд УНРеспубліки йУкраїнська Національна Рада стали власником будинку в „Місті Братньої Любови" — Філядельфії, яке є колискою незалежности ЗСА, країни, що саме тепер святкує своє 200-ліття і стала зразком та рушієм незалежницьких рухів всіх поневолених народів в добу розпаду світових імперій. Це має своє символічне значення.

Дня 27-го травня ц. р. голова Представництва ВО в ЗСА і заступник голови ВО Володимир Біляїв та правний дорадник Представництва адвокат Данило Максим'юк звернулися до Комісії Міського Реґулювання з проханням дозволити вживати мешканевий будинок, куплений Урядом УНР в екзилі, для потреб зберігання важливої документації та архів УНР. При цьому передано Комісії список 82-ох осіб (українців та американців), безпосередніх сусідів і мешканців дотичної дільниці, які прохали Комісію такий дозвіл дати.

Наступного тижня Комісія повідомила адвоката Максим'юка про позитивне полагодження справи будинку. Трансакцію купівлі будинку підписав голова Представництва ВО і заступник голови ВО В. Біляїв у присутності голови Об'єднання Т-в Прихильників УНР а ЗСА інж. П. Лимаренка, заступника Ресорту Фінансів К. І. Луценка і правного дорадника адвоката Д. Максим'юка, сина учасника Визвольної Боротьби, який всі справи, пов'язані з купівлею будинку, полагодив безкоштовно.

Будинок коштує 35.500 дол., заплачених повністю готівкою, Він має партер та два поверхи і складається з 11-ти кімнат, і стоїть на обсадженій деревами площі, розміром 1800 кв. м. На площі є окремий гараж для авт. Пивницю будинку можна переробити на велику конферанційну залю. Будинок знаходиться в популярній серед українців дільниці Філядельфії, де стоять також українські православні церкви св. Володимира і св. Покрови і св. Андрія. В будинку приміщуватиметься „Дослідчий Центр Української Резолюції", Представництво ВО на ЗСА, як і інші Товариства ДЦ УНР.

Купівля будинку ДЦ УНР є великою подією в житті українців на чужині. Але будинок ще слід відповідно устаткувати, достосовуючи до репрезентаційних потреб.

У зв'язку з тим ВО УНРади звертається із закликом до всього українського громадянства складати пожертви на устаткування та обладнання будинку, щоб він міг гідно репрезентувати ДЦ УНР в Америці.

За ВО УНРади

Т. Леонтій
Голова ВО УНРади

А. Широкостеп
Керівник Ресорту Фін.

Г. Ткаченко
Державний Секретар

Імпрези 3-го Відділу СУА у Фініксі

Дня 21-го червня ц. р. у Фініксі, Арізона, відбувся веселий вечір 3-го Від СУА „Ніч під Івана Купала". Програма була різноманітна і добре приготована, якою провадила голова Відділу Катерина Росола. У програмі брали участь членки Відділу: Галя Агащук, Марійка Чопко, Наталка Віятик, Марія Осадців, Віра Котула і Люба Матківська, яка своїм гарним голосом збагатила програму вечора.

Після мистецької програми подано для гостей вечерю, солодке і каву. Дохід з імпрези в сумі 500.00 дол. передано на дім і СУМА у Фініксі, який тепер переходить загальний ремонт і перебудову.

Дня 1-го серпня відбувся попис „Юних талантів", участь у якому брало 27-ро дітей шкільного віку і передшкілля.

Виступали три сестри — Таня, Ніна і Соня Захарчук, три сестри і два братчики — Аня, Наталка, Леся, Ігор і Тарас Чопко, три сестри і брат — Наталка, Анна, Тереса і Василь Чорнопискі, два брати — Маркіян і Данило Дидик, два брати — Микола і Михась Бривка, брат і сестричка — Михась і Олександра Шміґельський, дві сестрички — Рената і Андріяна Ленґстон, Ліда Королишин, Зеньо Маґліоко, Андрея Гаркенсон, Марта Росола, і троє дітей із стейту Ню Джерзі, які в той час перебували на вакаціях у Фініксі, дві сестрички Наталя і Ксеня Панчак і Адам Ванько.

Це була перша спроба Відділу у влаштуванні такого дитячого виступу. Діти дуже гарно пописалися своїми музичними здібностями, прекрасно співали і деклямували українською мовою та відіграли сценку „Жива азбука".

До успіху дитячої програми причинилися Юлія та Іван Бохенські. Вони вивчили дітей дві вільноручні вправи. Свій вдалий виступ діти закінчили відспіванням молитви „Боже Великий Єдиний".

Люба Ленґстон склала подяку у власному імені і в імені дітей голові 3-го Від. СУА і Юлії та Іванові Бохенським за їх труд і працю у підготові цього виступу, а Рената і Андріяна Ленґстон вручили їм дві китиці синьо-жовтих квітів.

Після програми Союзянки частували дітей і гостей солоким і чаєм.

Дохід із виступу призначено на стипендії студентам у Бразилії під кличем „Діти — дітям".

Катруся Коваль

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Заповідають масове щеплення проти інфлюенци

Вашінґтон. — Речник уряду повідомив у середу, 11-го серпня, що в кінці вересня почнеться масове щеплення американського населен н я проти інфлюенци, та сказав, що кожного дня буде нащеплено коло 1-го мільйона людей. Першенства матимуть ті особи, яким минуло 65 років життя, як рівнож хворі на цукрицю, серце, леґені та нирки. Д-р Делано Мерівeдер, директор цієї федеральної інокуляційної програми, повідомив, що найбільше випадків інфлюенци завжди можна запримітити між листопадом і кінцем березня. Цього року населенню ЗСА загрожує новий тип т. зв. „свинячої інфлюенци" і тому уряд рішив перевести масове щеплення населення. Перешкоди для такого щеплення усунено на початку цього тижня, коли Конґрес проголосував законопроєкт, що індивідуальні особи матимуть право позивати до суду федеральний уряд, якщо після щеплення будуть якісь негативні наслідки, а уряд тоді зможе притягнути до відповідальности продуцентів вакцини чи лікарів, які переводили щеплення. Речники Білого Дому заявили, що президент Форд незабаром підпише цей законопроєкт.

МАКІЯВЕЛЛІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Незабаром вийде завжди, вже від 1513 року, в культурному світі вельми почитний політично-філософічний твір великого італійського мислителя Ніккольо Макіявеллі „Іль прінчіпе". Перекладений із італійського на українське під наголовком „Володар", із передсловом Дмитра Донцова. — Ціна за примірник 5 дол. Цю книжку вже можна замовляти:

M. Ostrowercha,
450 — 40th St.,
Brooklyn, N.Y. 11232,
U.S.A.

Зразки української ноші на Українському Фестивалі в Детройті

Етнічні фестивалі в Детройті відбуваються протягом цілого літа. Кожна національна група має зарезервовані для себе три останні дні одного тижня, протягом котрих старається дати щось для себе питомого.

Наприклад, виступи співочих, інструментальних та танцювальних ансамблів, як також і солістів та специфічні страви.

Завдяки дбайливій підготові і готовості найкращих мистецьких одиниць Детройту брати участь у цьому фестивалі, українські дні мають вже усталену славу, як групи з найбільш цікавою програмою і тому втішаються великою популярністю.

Цього року відвідувачів українських днів, які відбулися з кінцем липня, приємно заскочив новий оригінальний почин 81-го Від. Союзу Українок у Детройті. Серед пань виринула думка зорганізувати в павільйоні виставку зразків української ноші від найдавніших до теперішніх часів, показуючи одежу всіх шарів суспільства і всіх поодиноких земель.

Простудіювавши доступну на цю тему літературу, як також маючи в пам'яті виставку народних строїв, зорганізовану Відділом Союзу Українок в Ню Йорку, членкині 81-го Від. виготовили з великою старанністю 37 зразків української ноші, починаючи від пишних княжих, а кінчаючи на практичних селянських, що говорять рівночасно не тільки про історичний розвиток української ноші, але також про різні верстви нашого суспільства, їх спосіб життя і побут, про їх багатий і різноманітний мистецький смак, бож не тільки сімнадцять окремішних українських земель, але й деякі поодинокі місцевості зуміли створити оригінальну неповторну ношу.

Ляльки, зодягнені в народну ношу, були уставлені на полицях за склом з відповідним пояснюючим текстом англійською мовою. Внизу під строями поодиноких земель знаходились мапи України з зазначенням їхнього положення.

Враження, занотовані не-українцями в пропам'ятній книзі, свідчать про їхнє щире захоплення цією виставкою. Членкині 81-го Від. Союзу Українок можуть мати повне вдоволення, що їхня праця мала великий пропаґандивний успіх.

Поєднуючи минувшину з теперішністю, за ініціятивою М. Зарицької на стінах павільйону виставлено портрети українських відомих героїв резистансу з поясненнями про їх ув'язнення, процеси і вимірену кару. Старанно приготована летючка стисло інформувала про історію українського народу. Можна, отже, сміливо твердити, що 81-ий Від. використав дуже успішно нагоду і можливість поширювати серед не-українців правду про нашу Батьківщину.

Для тих самих цілей можна б використати цю виставку в інших місцевостях при подібних нагодах. Олена Папіж, ділянкою якої були історичні строї, як також Оксана Василина, Софія Дольницька, Марія Колтик, Меланія Мушинська, Тетяна Назаренко, Тетяна Обушкевич, Анастазія Стефанюк, Надя Терлецька, Ірена Чучман і Дарія Яворівська заслуговують на повне признання за їхню ініціятиву і виконану працю, що своєю красою і змістом збагатили український фестиваль.

В. Б.

УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ „АРКА" в НЮ ЙОРКУ

та її засновникам

п. ЯРОСЛАВОВІ ПАСТУШЕНКОВІ
і
п. РОМАНОВІ ПОРИТКОВІ

найщиріші вітання з нагоди 25-річчя
пересилає

ВАСИЛЬ СТЕБНИЦЬКИЙ
власник Української Книгарні
„СЯН" в БОСТОНІ

З НАГОДИ ВІНЧАННЯ

Яреми

сина СТЕФАНІЇ і ІВАНА РАКОЧИХ

з Мотрею

донькою МАРІЇ і НЕСТОРА ХОДНОВСЬКИХ
яке відбулося у церкві св. І. Хрестителя
в Гантері, Н. Й.

зложила 200.00 долярів
на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

ІРИНА ПРОКОФІЇВ

КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ — ВІДДІЛ УККА в НЮ ЙОРКУ

скликає оцим

ЗБОРИ ПЛАТНИКІВ Українського Народного Фонду

для ВИБОРУ ДЕЛЕҐАТІВ на 12-ту Конвенцію Українського Конґресового Комітету, що має відбутись в днях 8-10 жовтня ц. р.

Запрошуємо всіх осіб, які можуть виказатись вплатами національного датку в минулих трьох роках і мешкають в Ню Йорку (поза Бруклином і Озон Парком) ласкаво прибути

в п'ятницю, 10 вересня 1976 р.
о год. 6:30 веч.
до УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
і взяти участь в цих зборах.

Тому, що — згідно зі статутом УККА — від кількости приявних залежатиме число делеґатів від платників, просимо управнених про як найчисленнішу участь.

За Управу КОУА Організацій:

(—) Володимир Савчак, голова (—) Онуфрій Германюк, секретар

В глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що 25-го серпня 1976 р. по тяжкій недузі, упокоїлась в Бозі, на 73-му році життя наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

ОЛЬГА БАЧИНСЬКА

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 28-го серпня 1976 р. о год. 11-ій ранку з похоронного заведення Joseph V. Leahy Funeral Home, 27 Smith Avenue, Kingston, N.Y., на місцевий цвинтар Wiltwyck Cemetery.

Горем прибиті:
сини:
МАРКІЯН з дружиною ДЖЕКІ і дітьми СТЕФАНОМ, ЛІСОЮ і ЛОРІ
АНДРІЙ з дружиною МАРТОЮ і дітьми МИХАЙЛОМ і АННОЮ
шваґер — МИКОЛАЙ БАЧИНСЬКИЙ
ІВАН і ГАННА БАЧИНСЬКІ з ріднею
та близька і дальша Родина

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. д-р БОГДАНИ САЛАБАН-ГЕЙНС
складаю 40.00 долярів
на НТШ — Сарсель, Франція.

Д-р Ізяслава ЗАЯЦЬ

Замість квітів на могилу

св. п. Романа Купчинського

Активного Борця за Волю України, Співця Стрілецької Слави, на фонд видання всіх Його пісень, зложили:

о. крил. Микола Старух, Millville, N.J. з допискою: „Незабутньому товаришеві гімназійних часів в Перемишлі, я відслужив Божественну Літургію за душу бл. п. Романа, складаю даток на видання Його пісень, як згадку юних днів нашої життєвої вандрівки".	$50.00
Маріян Дуб, Клівленд, Огайо, додатково	10.00
Осипа Мінчак, дружина св. п. Михайла, УСС	20.00
Филимон Савечка, Гартфорд, Конн.	15.00
Михайло Петруняк, Чікаґо, Ілл.	20.00
Михайло Цурковський, Чікаґо, Ілл.	20.00

ВШ. Жертводавцям, імена яких будуть вміщені в Збірнику, складаємо подяку.

В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА"
P.O. Box 507 Church Street Sta., New York, N.Y. 10008

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ (ОУП) — ЗСА

повідомляє зі смутком ВП. Учителів та Українське Громадянство, що дня 17-го серпня 1976 р. в Детройті, ненадійно, упокоївся в Бозі на 84-му році життя, заслужений ПЕДАГОГ

бл. п.

ІВАН БІЛОУС

Полковник Армії УНР, один з Основників Т-ва ОУП ЗСА та бувший його Голова, довголітній Директор шкіл на Рідних Землях та Школи Українознавства в Детройті, останньо довголітній Інспектор Шкіл Українознавства Шкільної Ради УККА.

По Поминальних Богослуженнях у Детройті, перевезено Тлінні Останки до Акрону, де в суботу, дня 21 серпня 1976 р. похоронено на тамошньому кладовищі.

Замість квітів на свіжу могилу, на бажання Покійного, проситься складати пожертви на ОПЛДМ (Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді).

Опечаленій Дружині та цілій Родині, складаємо глибокі слова співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ОУП ЗСА

Ділимося сумною вісткою
зРіднею, Приятелями і Знайомими,
що дня 16-го серпня 1976 р., на удар серця,
відійшов від нас у Вічність на 74-му році життя,
наш Найдорожчий і Незабутній

МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

Проф. ДАНИЛО ЧУБАТИЙ

бувший гімназійний професор в Бродах і на еміґрації.

ПОХОРОН відбувся з церкви НЗПДіви Марії в Гемтремку, дня 19-го серпня 1976 р.

Залишив у глибокому смутку:
дружину РОСТИСЛАВУ
сина ВОЛОДИМИРА з нареченою АННОЮ
братів:
д-ра ВОЛОДИМИРА з дружиною д-р АННОЮ, донькою і зятем
д-р ЮРІЯ з дружиною ІРЕНОЮ, синами, невістками і внуками
сестер:
ОЛЬГУ з мужем АЛЕКСАНДРОМ, синами, невістками і внуками
МАРІЮ з мужем ІВАНОМ і дітьми
АЛЕКСАНДРУ в Україні
братову ЄВГЕНІЮ в Австралії з дітьми і внуками
шваґра ІВАНА з донькою МАРІЄЮ в Україні
та близьку і дальшу Родину в Америці, Канаді і Австралії

Завершено збірку творів занедбаного українського філософа

Вінніпеґ, (Н.Н.). — У наслідок дворічних розшуків по бібліотеках Европи (Лондон, Ватикан, Москва), лектор Колеґії св. Андрея в Вінніпезі, прот. С. Ярмусь, завершив збірку головніших творів українського філософа Памфіла Даниловича Юркевича (1827-1874).

П. Д. Юркевич народився на Полтавщині в родині православного священика.

Середню й богословську освіту він здобув в Полтавській Духовній Семінарії, а вищу в Київській Академії, по закінченні якої він став її професором. Завдяки його винятковим здібностям (зокрема в боротьбі із зростаючими тоді матеріялістичними течіями), Юркевич був перенесений до Москви, де займав катедру професора філософії; коли 1860 р. в тодішній царській Росії дозволено на студії філософії, — П. Юркевич виявився одинокою кваліфікованою людиною стати її першим професором. В Московськім університеті він став батьком-професором славного російського філософа Владіміра Соловйова, який дуже високо оцінював свого філософського виховника. Словйов вперше писав про філософію Юркевича 1874 р, з приводу його смерти.

Коротку оцінку філософії Юркевича зробив проф. Д. Чижевський в його книжці „Нариси з історії філософії на Україні", Прага 1931. У 120-річчя з дня народження Юркевича про його філософію написав статтю Юрій Лавриненко („Літаври" ч. 1, Зальцбурґ, 1947). В 100-річчя упокоєння філософа коротку згадку про нього зробив був тодішній редактор „Вісника" прот. С. Ярмусь, що він зробив і в календарі „Рідна Нива" на 1975 р. Тоді ж про П. Юркевича д-р С. Фостун надрукував свою статтю в лондонській „Українській Думці". Поза тими короткими згадками, Памфіл Юркевич — занедбаний філософ.

Професор П. Д. Юркевич був дуже популярним у Київській Академії та в Московським університеті. Він був автором цілої низки філософічних творів, які друкувалися в різних виданнях: „Труди Киевськой Духовной Академіи", „Журнал Министерства Народного Просвѣщенія", „Русскій Вѣстник", „Московскія Университетскія Извѣстія" і ін. Дуже важливий твір Юркевича „Метафізика" залишився не опублікованим; у книжковій формі вийшли його педагогічні праці „Чтенія о воспитаніи" і „Курс общей педагогики" (цей твір є в бібліотеці Британського музею в Лондоні). У збірці прот. С. Ярмуся знаходиться тепер десять маловідомих творів Юркевича.

З уваги на тодішній політичний стан у царській Росії (а через неї і в Україні), всі праці Юркевича були написані по-російському. З нагоди 150-річчя народження П. Юркевича, що припадає на 1977 рік, робиться заходи видати їх окремою збіркою. Їм підходить загальна назва „Філософія серця".

Юркевич — український філософ, хоч тепер ним славляться російські (не совєтські) філософічні кола, і ставлять його в ряди своїх мислителів. Проте, вже згадуваний Соловйов, росіянин, писав, що Юркевич був родом з Полтавщини, походженням — українець, і що він назавжди заховав у характері і мові яскравий відбиток свого українського походження. Нашим завданням є сказати про це світові.

Прот. С. Ярмусь завдячує завершення своєї збірки допомозі проф. Є. Попівського в Лондоні, Англія, о. проф. О. Баранові й Романові Єринюкові за розшуки в бібліотеках Риму, та бібліотекареві Манітобського університету — п. С. Мухинові.

Хор „Молода Думка" в Ню Йорку

З приводу концертів хору „Молода Думка" в Ню Йорку під диригентурою Семена Комірного в українській пресі появилися різні суб'єктивні і об'єктивні фахові оцінки, викликавши досить живу дискусію, яка може від'ємно впливати на існування, діяльність і розвиток існуючих ансамблів і на організування нових.

Кожен концерт має свої світла і тіні, тим більше у виконанні молодих початківців, навіть під проводом найкращого, фахового диригента. Про це всі знаємо, одначе не завжди про це пам'ятають ті, що пишуть про ці виступи.

В порядку, коли відомий музичний авторитет забирає в пресі голос з повним підписом свого імени, в справі оцінки даного ансамблю чи соліста; він озброєний у відповідне музичне знання і потрапить дати вірну, об'єктивну оцінку даній імпрезі, беручи до уваги обставини, хто співає, хто диригує, що співають і як співають. До таких авторитетних критиків, читач виробляє собі довір'я і знає, що це близьке правди.

Коли ж, натомість нефаховий дописувач береться оцінювати фахового диригента і його працю з аматорами, тоді постає баламучення читача і неґативний вплив на нього. Фаховий, об'єктивний музичний критик інакше оцінює професійні ансамблі чи солістів і зовсім іншою міркою мусить оцінювати талановитих аматорів і це самозрозуміле.

У випадку хору „Молода Думка", коли диригент є фаховий і має перед собою дітей з різними музичними і вокальними талантами і створив хор, з яким виступив успішно на сцені, це мале чудо! Як можна вимагати професійних елементів від дітей в так короткому часі під проводом найкращого диригента, який прекрасно знає, що він може осягнути в даних обставинах і в якому часі. Найлегше завдання є прийти на готову імпрезу і теоризувати і це і те. Безперечно не треба перехвалювати осягів дітей і їхнього диригента, але тим більше не треба розписуватися про все в пресі. На це є інший, зичливий спосіб: по концерті піти до диригента, подискутувати на тему концерту, вказати на недотягнення, якщо він цього не доглянув, але й дати диригентові признання за його осяги. Диригенти будуть напевно оцінювати цього роду зичливість, це ж бо дуже тактовний і виховний спосіб.

Чому писати до преси про різні неґативи, якщо такі й існують, бо де ж їх немає. Чи це підносить вартість дописувача в очах читача? Про медицину говорять і пишуть доктори - лікарі. Хворий, ідучи до лікаря каже, що йому долягає, але ніколи не підказує лікареві, що треба робити і не ставить діягнози. Чи не добре було б це застосувати в музиці.

Поява дитячого хору „Молода Думка" в Ню Йорку це — небуденне явище не тільки в Ню Йорку! Це гордість усіх українців в розсіянні. Це Євшан Зілля, наш національний скарб! Якщоб ми сьогодні мали подібні хори по українських, скупченнях, то українське хорове мистецтво не тривожило б нас, бо молоді хори — це наша будучність. А український хор — це наша гордість.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МЕЛАНІЯ КУХАРУК, членка УНС Відд. ч. 266 Т-ва ім. Івана Франка в Амстердам, Н. Й., померла 18 липня 1976 на 88-му році життя. Покійна народилася в Гнилиці Великі, Збараж, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1934 році. Полишила в смутку замужні дочки Марію, Анну і Ольгу, сина Мирона, 9 внуків, 26 правнуків і багато кузинів. Похорон відбувся 20 липня 1976 р. із церкви св. Василія, із участю великої родини, приятелів і союзовців, на цвинтарі св. Василія в Юніон Мілл Бродалбін, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Василь Труфин, секр. Від.

СОФІЯ МИХАЙЛОВСЬКА, членка УНС Відд. ч. 357 Т-ва св. Михаїла в Нортумберланд, померла 8 липня 1976 на 84-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1923 році. Полишила в смутку Вільяма, Марію, Катерину Марґарет і Гарольда. Похорон відбувся на цвинтарі Помфрет Менорв Сонбурі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

СОФІЯ ЦИЦИК, членка УНС Відд. ч. 126 Т-а св. Івана в Сликвілл, Па., померла 9-го липня 1976 р. на 87-му році життя Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНСоюзу в 1926 році Полишила в смутку Анну, Стеллу, Марію, Ольгу і Івана. Похорон відбувся на цвинтарі Ґрандвю в Експорт, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ПЕТРО КОСТИК, член УНС і урядовець 70-го Відд. УНСоюзу Т-ва Поступовий Клюб в Джерзі Сіті, помер 24 липня 1976 на 83-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНСоюзу в 1958 році. Полишив в смутку дочок Стеллу і Ніну, синів Стефана, Николая і Івана. Похорон відбувся 28 липня 1976 на цвинтарі Голі Крос в Норт Арлінґтон.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ВАСИЛЬ КАРДАЩУК, член УНС Відд. ч. 106 Б-ва св. Николая в Чікаґо, Ілл., помер 29 липня 1976 р. на 71-му році життя. Покійний народився в Зах. Україні. Став членом УНСоюзу в 1951 р. Полишив в смутку дружину Анну і дальшу родину. Похорон відбувся 2 серпня на цвинтарі св. Николая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

МАРІЯ ГОДОВАНСЬКА, членка УНС Відд. ч. 364 Т-ва св. Василія в Клівленді, померла 15 липня 1976 на 82-му році життя. Покійна народилася в Україні. Стала членкою УНС в 1934 році. Полишила в смутку сина Івана дочку Марію, 3 внуки і 2 правнуки, 3 сестри в Клевеланді і 2 брати на Україні. Похорон відбувся 18 липня на цвинтарі св. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

СОФІЯ ЯКИМЕЦЬ, членка УНСоюзу Відд. ч. 158 Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Брукліні, померла 13 квітня 1976 р. на 80-му році життя. Покійна народилася в Ризіві, пов. Броди, Зах. Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1934 році. Полишила в смутку внучку Карен Розетті. Похорон відбувся 15 квітня на цвинтарі Ґарден Стейт Крематорі в Норт Берґен Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

МИКОЛА БОЙКО, член УНС Відд. ч. 81 Т-ва свв. Петра і Павла, помер на 66-му році життя. Став членом УНСоюзу в 1928 році. Полишив в смутку брата і сестру. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Крос.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ІВАН ЛОБУР, член УНСоюзу Відд. ч. 325 Т-ва Запорожська Січ в Бруклин, Н. Й., помер 18 липня 1976 р. на 87-му році життя. Покійний народився в Зворіві, Україна. Став членом УНС в 1941 р. Полишив в смутку синів Томаса і Алекса, дочку Марію і 2-ох внуків. Похорон відбувся 21 липня на цвинтарі св. Івана в Мідл Віллед͡ж.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ДАНИЛО НЕБОР, член УНС Відділ ч. 370 в Гейвен, Кон., помер 24-го лютого 1976 р. в 98 років свого життя. Покійний народився в Стрідеціі Старі, повіт Бібрка, Галичина. Став членом УНСоюзу в 1919 року. Полишив в смутку синів Івана, Павла, Петра і Росила, дочок Ольгу, Анну Марію і Теклю, та 25 внуків і 26 правнуків.. Похорон відбувся із похоронного заведення до церкви св. Арх. Михаїла на цвинтар а відтак родина і приятелі відпровадили Покійного на вічний спочинак на цвинтар св. Лаврентія в Вест Гейвен, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Гіна, секр. Від.

ЕВА ВОЛЯНИК БЕРЕЗІЦКА, членка УНС Відд. ч. 370 в Ню Гейвен, Коннектикат, померла 20 липня 1976 на 82-му році життя. Покійна народилася в селі Лукавець, повіт Зборів, Галичина. Стала членкою УНСоюзу в 1940 році. Полишила в смутку синів Николая і Івана, чотири внуків і одну правнучку. Похорон відбувся 21-го липня на цвинтарі св. Лаврентія в Вест Гейвен, Коннектикат.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Гіна, секр. Від.

ТОМА КОВАЛЬСЬКИЙ мол., член УНС Відд. ч. 292 Т-ва св. Івана в Детройті, Міч., помер 26 червня 1976 р. на 52-му році життя. Покійний народився в Пенсильванії, З-ОА. Став членом УНСоюзу в 1944 році. Полишив в смутку дружину Рут, дочок Лізу і Кіру, та сестер Анну, Марію, Роберту і Мілісент. Похорон відбувся 29 червня на цвинтарі Вайт Чапел в Окленд Ко. Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Федин, секр. Від.

МИХАЙЛО ДЗУЛЬ, член УНС Відд. ч. 211 в Статен Айленд, помер 9 липня 1976 р. на 82-му році життя. Покійний народився в с. Тростянець, Галичина. Став членом УНСоюзу в 1954 році. Полишив в смутку дружину Олену, братів Івана і Василя та сина сестри Петра Копчака. Похорон відбувся 10 липня 1976 р. на крематорій в Ню Джерзі, в Лінден.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

АННА З. ЛЕВЦЬ, членка УНСоюзу Відд. ч. 248 Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Коатесвілл, Па, Стала членлипня 1976 на 62-му році життя. Покійна народилася в Коатесвілле, Па. Стала членкою УНСоюзу в 1927 році. Полишила в смутку чоловіка Івана. Похорон відбувся 15 липня на україн. катол. цвинтарі в Коатесвілле, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

КАТЕРИНА БАЛАГУРАК, членка УНС Відд. ч. 42 Т-ва ім. Т. Шевченка в Пассейку, Н. Дж., померла 4-го серпня 1976 на 91-му році життя. Покійна народилася в Косіві, Галичина. Стала членкою УНСоюзу в 1921 році Полишила в смутку дочок Анну і Наталю, двох зятів і двох внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Іст Ріджлави в Кліфтон, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Головачук, секр. Від.

ЮЛІЯ СТИРАНКА, членка УНС Відд. ч. 147 Т-ва св. Михаїла в Аллентави, Па., померла 23 липня 1976 р. на 68-му році життя. Покійна народилася в Нортгемптон, Па. Стала членкою УНСоюзу в 1926 році. Полишила в смутку чоловіка Антона, дочок Анну і Каролину. Похорон відбувся 27 липня на українському православному цвинтар в Вайтгелл Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ВІЛІАМ ДЕМКОВИЧ, член УНС Відд. ч. 33 Т-ва Пр. Богородиці в Чікаґо, Ілл., помер 14 травня 1976 на 78-му році життя. Покійний народився Добра Шляхецька, Україна. Став членом УНСоюзу в 1946 р. Полишив в смутку дружину Неллі, дітей Ольга, Рута і Майк та 7 внуків.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

ІВАН ШОНДА, член УНСоюзу Відд. ч. 168 Т-ва св. Василія в Перт Амбой, Н. Дж., помер 6-го серпня 1976 на 64-му році життя. Покійний народився в Україні. Полишив в смутку дружину, сина і дочку. Похорон відбувся 7-го серпня 1976 на цвинтарі Алпін, в Перт Амбой, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

МАКСИМ ЛЕНИНСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 414 Т-ва ім. Президента Волошина, в Ню Гейвен, помер 30 червня 1976 р. на 68-му році життя. Покійний народився в Самборі, Україна. Став членом УНС в 1961 р. Полишив в смутку дружину і 3-ох синів. Похорон відбувся на цвинтарі св. Лаврентія в Вест Гевен Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу